

Aranykéz utcai szép napok

A könyvet – a legszebbet – nyomdász nagyapám elárvult könyvespolcán találtam az ötvenes évek elején. Régi könyv volt, 1916-ból való. A Tevan nyomdában készült Békéscsabán, és nagyapám volt a szedője, de ennek akkor 15 évesen nem tulajdonítottam jelentőséget. A könyv szépsége fogott meg, a merített papíros, a tipográfia és a címlap kalapos hölgye cilinderes lovagjával a gázlámpa alatt. Nagyapám megkeseredett öregember volt; míg élt, nem tudtam vele beszélgetni, a könyvvel való találkozásom idején már nem lehetett.

A Krúdy-novellákat sokszor el kellett olvasni, akár a verseket, és Major Henrik apró fametszetei úgy simultak a szövegbe, mint emlékkönyvbe a lepréselt virág. Enyhe dohszaga – a régi könyvek sajátja – már az első mondatok közben ibolyaillattá lényegült át és én az elbeszélések hősnőjévé. Vadlúdkisasszony voltam és Szerafin, Estella és Eszterfi Eszter, én haltam bele a szerelembe, én ejtettem narancsvirágot a mélabús Pankotai lába elé,

és még ma is, annyi év után is belesajdul a szívem, ha hideg őszi estéken vadludak kiáltanak. Míg olvastam, én lettem ők. A metamorfózis teljes volt és tökéletes: lábamra atlaszcipőcske simult, vállamra csipke, fejemre florentin kalap. Szoknyám *kis kék nefelejszke volt, a koszorúcskák, mintha valamely régi imakönyv lapjai közül vették volna a mintákat.*

A gimnázium falai közt akkor a Hűség és hála éneke visszhangzott, Krúdynam még a neve sem volt beírva könyveinkbe. Anyám átalakított ruháit viseltem és egy sokszor megtalpalt félcipőt. Órákon verseket olvastam a padtető alatt, és iskola után mindennap sorbaálltam kenyérért. Nagy napok estéjén az ifjúság gázolajszagú fáklyákkal vonult végig a városon, a felnőttek egyenlődenben jártak lehajtott fejjel, ne lehessen látni a pillantásukat. Nem tudom, hogy nagyapámnak mit jelentett az Aranykéz utca, de nekem akkor menedék volt, ahová sokszor visszatértem a vigaszért: *az a legcsodálatosabb, hogy élünk.*

Jámborné Balog Tünde